

Režim študija

Predmet: **UVOD V MEDICINO (modul 3)**

Študijski program:

EMŠ program Medicina

EMŠ program Dentalna medicina

Letnik izvajanja predmeta: 1 2 3 4 5 6

Semester, v katerem se predmet izvaja

Zimski

Poletni

Vrsta predmeta:

OBVEZNI

IZBIRNI

Število kreditnih točk (ECTS): 1

Nosilec (nosilci) predmeta: **prof. dr. Zvonka Zupanič Slavec, dr. med.**

Sodelujoče organizacijske enote (katedre in inštituti): **Inštitut za zgodovino medicine**

Moduli predmeta:

1:

2:

3: **Zgodovina medicine**

4:

Datum objave režima študija: **18. 9. 2019**

A. Splošni del

1. Cilji in kompetence

Študent/ka se spozna z razvojem medicine in dentalne medicine v različnih časovnih obdobjih, s spreminjanjem pogledov na zdravje in bolezen skozi čas, z univerzalnostjo, internacionalnostjo in interdisciplinarnostjo medicine. Študenta/ko ozavešča, da se vključuje v poklic, poln dinamike in nenehnega razvoja. S poznavanjem zgodovine medicine in medicinske humanistike nasploh lahko študent/ka povezuje tehnicistično medicino z njenim veliko globljim humanističnim poslanstvom. Predmet spodbuja k razmišljanju, povezovanju, analizi, primerjavi in iskanju novih rešitev. Vsebinsko se medicinsko humanistično področje dotika tudi medicinske filozofije, sociologije medicine in medicinske etike. Bodoče zdravnike in zobozdravnike ozavešča o pomenu razumevanja bolnika kot psihofizične celote. Študentom daje predmet širino, jih zakorenini v stroko, da začutijo tradicijo, se poistovetijo z njo in postanejo del homogenega zobozdravniškega stanu.

2. Natančen potek študija

Predmet poteka v letnem semestru in se izvaja s predavanji in ekskurzijami. Po potrebi se bo urnik študija prilagajal trenutni situaciji s COVID-19. Skozi predavanja je predstavljen razvoj medicinske znanosti in prakse skozi zgodovino, od pramedicine do sodobne medicine in dentalne medicine. Spodbuja se razmišljanje in motiviranje študentov s seminarji in organiziranimi ekskurzijami. Slednje nudijo srečevanje z atributi zgodovine medicine (obisk Lekove medicinsko-farmaceutske zbirke, spoznavanje ljubljanskega bolnišničnega mesta in medicinskih znamenitosti Ljubljane, obisk medicinskih muzejev na Dunaju, zbirke Inštituta za zgodovino medicine ...). Predavanja vključujejo dinamične predstavitve, video prezentacije, filmske izseke idr.

3. Sprotna preverjanja znanja in veščin

/

4. Pogoji za pristop h končnemu preverjanju znanja (predmetnemu izpitu)

Izpit se opravi s predmetnim kolokvijem ali s seminarjem/esejem. Za opravljanje izpita s predmetnim kolokvijem ni pogojev za pristop k izpitu, za opravljanjem izpita s seminarjem ali esejem pa je potrebna 80 % prisotnost na predavanjih.

5. Končno preverjanje znanja in veščin (predmetni izpit)

Opravljanje izpita s predmetnim kolokvijem

Predmetni kolokvij vsebuje 5 vprašanj proste izbire in 5 esejističnih vprašanj. Za reševanje vprašanj je na voljo 1 ura. Maksimalno število točk kolokvija je 20, za pozitivno oceno je potrebno zbrati vsaj 11 točk. Pravilen odgovor vprašanja prostega tipa je ocenjen z 1 točko, esejističnega z 2 točkama, napačen pa z 0. Negativnih odbitkov ni. Ocena pisnega kolokvija je tudi zaključna ocena predmeta. Ocene za doseženo število točk: 11 = zd 6; 12-13 = db 7; 14-16 = pdb 8; 17-18 = pdb 9; 19-20 = odl 10.

Seznam kandidatov, ki so se pravočasno prijavili na izpitni rok, je objavljen na spletni strani predmeta najkasneje dva delovna dneva pred datumom pisnega preverjanja znanja. Rezultati pisnega preverjanja znanja so objavljeni v roku 5 dni, ko je bil opravljen pisni del izpita.

Študent ima pravico do osebnega vpogleda v svoj pisni del izpita skladno z 39. členom *pravilnika*. Študent lahko vloži zahtevo za vpogled v svoj pisni del izpita v roku petih delovnih dni po objavi rezultatov. Študent naslovi zahtevo pisno, ki jo pošlje na elektronski naslov Inštituta.

Opravljanje izpita s seminarjem ali esejem

Študenti na začetku predavanj prejmejo seznam seminarskih in esejskih tem, ki jih izberejo. Seminar lahko pripravita skupaj po dva študenta, če gre za esej, pa le eden študent.

Teme so razdeljene na splošnomedicinske in dentalnomedicinske.

Za pozitivno oceno je potrebno pokazati razumevanje vsebine, izpostaviti ključne razvojne momente in osvojiti formo seminarske naloge oz. strokovnega besedila, ki je osnova za znanstveno pisanje medicinskih/stomatoloških besedil.

Študent je oproščen opravljanja predmetnega izpita, v kolikor je podoben predmet s primerljivim številom kreditnih točk že opravil na drugi fakulteti ali študijski smeri.

Ocena izpita pri predmetu Zgodovina medicine je enakovredna ocenam ostalih predmetov v sklopu Uvod v medicino; končna ocena skupinskega izpita je povprečje ocen pri vseh 4 modulih.

6. Druge določbe

Pri pisanju pisnega kolokvija velja 34. člen *pravilnika*. Za pisanje izpita je dovoljeno oz. potrebno le pisalo.

Osebe s posebnimi potrebami lahko opravljajo vse oblike sprotnega in zaključnega preverjanja znanja do 50 % več časa.

Navodila za pripravo seminarjev/esejev

PRISTOP: Pri predstavitvah historiatov medicinskih strok v svetu in pri nas oz. izbrane seminarske teme črpajte podatke iz spletnih predstavitev, predvsem iz člankov, ki so lahko v nacionalni bazi COBISS ali v mednarodni medicinski bazi pubmed, do katere imate dostop, ker ste član CMK. Uporabljajte tudi svetovne medicinske enciklopedije, strokovne revije, Zdravniški vestnik, Zbozdravstveni vestnik, revijo Isis, Medicinske razglede, Liječniški vjesnik, različne znanstvene in strokovne knjige, članke, Enciklopedijo Slovenije idr.

Trditve, ki jih dobesedno navajate ali povzimate po virih, obvezno sproti citirajte. Primeri za citiranje so objavljeni na spletni strani modula Zgodovina medicine. Način citiranja izberete sami, pomembno pa je, da z navajanjem jasno podate, kje se uporabljeni podatki oz. citati nahajajo. V kolikor ne gre za vaša samostojna spoznanja ali interpretacije, torej vse, kar povzimate iz literature, morate na mestu povzemanja ali dobesednega navajanja to označiti in po določenem principu navesti, kje ste podatke pridobili.

Ker ima praviloma vsaka revija svoje zahteve citiranja, ki se jim morate prilagoditi, se spoznajete tudi z recenzirano študentsko revijo MF Medicinski razgledi, kjer uporabljajo zapisana klasična pravila pisanja člankov (vancouverski način citiranja za naravoslovje).

STRUKTURA SEMINARJA

Naslov seminarja

Ime in priimek seminarista

letnik študija in smer

e-mail in/ali gsm

izjavo o avtorstvu (dostop na spletni strani Inštituta)

Povzetek

Ključne besede

Vsebina

Razprava

Zaključki

Literatura

Slikovni indeks s spletnimi naslovi fotografij ali video gradiva

Priloge: slikovna oprema ali kakšni posebni članki, kopije in podobno

V UVODU: zapišite osrednje misli, ki so Vas pri pregledovanju gradiva nagovorile.

V VSEBINI: na logičen način in strukturirano popišite vsebino.

V RAZPRAVI dodajte LASTNO RAZMIŠLJANJE, ki je bistveni del seminarja. Komentirajte historični vidik v primerjavi s sodobnim časom.

V POVZETKU povzemite vsebino v največ 2500 znakih (25 vrstic).

KLJUČNE BESEDE: dodajte 5-10 ključnih besed (ključne besede preverite med deskriptorji preko CMK).

OBSEG: naj bo racionalen, med 12.000 in 30.000 znaki s presledki.

Seminarju dodajte slikovno in video gradivo, kjer to obstaja, ker se z njim lahko marsikaj lažje razloži in si ustvarite bolj plastično predstavo.

Navodila za pripravo eseja

Pri eseju, ki je bolj odprta forma, je struktura zapisa drugačna od seminarja in se ni potrebno držati predlagane sheme, ki velja za seminar. V eseju pokažete razumevanje izbrane tematike, da ste osvojili stvarino in iz tega podate svoje razmišljanje in izpeljete svoje zaključke. Pri tem lahko uporabite oz. opravite tudi anketo, izhajate iz svojih izkušenj npr, ključno pa je, da znanje pridobite in črpate najprej iz literature, ki je sicer ni potrebno sproti citirati, jo pa oz. avtorja opisno navedete v samem tekstu, če recimo povzimate kakega avtorja ali se nanj v določeni trditvi naslonite.

OBSEG: med 12.000 in 20.000 znaki s presledki.

7. Primarno in dopolnilno študijsko gradivo

Primarno (temeljno) študijsko gradivo

Borisov, P. *Od ranocelništva do začetkov znanstvene kirurgije na Slovenskem*. Ljubljana: SAZU, 1977.

Borisov, P. *Pregled razvoja medicinske miselnosti in odkritij*. Ljubljana, 1980.

Borisov, P. *Zgodovina medicine*. Ljubljana: CZ, 1985; nova izdaja 2009.

Borisov, P. *Uvod v zgodovino stomatologije*. Ljubljana, 1990.

Borisov, P. *Ginekologija na Slovenskem. Od začetkov do leta 1980*. Ljubljana: SAZU, 1995.

Glesinger, L. *Povijest medicine*. Zagreb, 1978.

Grmek, M. D. *Bolesti u osvrt z apadne civilizacije*. Zagreb, 1989.

Grmek, M. D. *Povijest side*. Zagreb, 1990.

Meyer-Sudhoff. *Geschichte der Medizin*. Jena, 1928.

Petkovšek, V. J. *A. Scopoli, njegovo življenje in delo v slovenskem prostoru*. Razprave XX/2. SAZU: Ljubljana, 1977.

Pintar, I. *Zgodovina medicine*. Ljubljana, 1950.

Pintar, I. *Dr. Marko Gerbec*. Razprave. SAZU: Ljubljana, 1963.

Stanojević, V. *Istorija medicine*. Zagreb-Beograd, 1953.

Zupanič Slavec, Z, Štolfa, F. *Dr. Ivan Oražen, dobrotnik Medicinske fakultete in slovenskega naroda*. Ljubljana, 1998.

Zupanič Slavec, Z. *Endemski sifilis - škerljavska bolezen na Slovenskem*. Ljubljana, 2000.

- Zupanič Slavec, Z. *Iz rok v roke, iz roda v rod. 140 let Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana, 2001.
- Zupanič Slavec, Z. *Razvoj javnega zdravstva na Slovenskem med 1. in 2. svetovno vojno*. Ljubljana, 2005.
- Zupanič Slavec, Z. *Javno zdravstvo 20. stoletja ...* Ljubljana, 2007.
- Zupanič Slavec, Z. *Razvoj slovenske kirurgije srca*. Ljubljana, 2008.
- Zupanič Slavec, Z. *Tuberkuloza – kuga 19. in 20. stoletja na Slovenskem*. Ljubljana, 2009.
- Zupanič Slavec, Z. *Prvi učitelji popolne medicinske fakultete v Ljubljani po letu 1945*. Ljubljana, 2012.
- Zupanič Slavec, Z. *Razvoj radiologije na Slovenskem*. Ljubljana, 2014.
- Zupanič Slavec, Z. *Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem*. I. knjiga. Ljubljana, 2017.
- Zupanič Slavec, Z. *Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem*. II. knjiga. Ljubljana, 2018.

8. Izpitne teme, klinične slike in veščine

Teorije o nastanku bolezni
 Fenomen iniciacije z brušenjem zob
 Zobozdravstvo v starem Egiptu
 Zobozdravstvo na Kitajskem
 Temeljne značilnosti antičnega zobozdravstva
 Zobozdravstvo pri starih Slovanih
 Srednjeveška medicina in zobozdravstvo
 Arabska medicina in zobozdravstvo
 Ločitev kirurgije od medicine
 Kirurški cehi in zobozdravstvo
 Razvoj zobozdravstvenega inštrumentarija
 Sv. Apolonija, zavetnica zobobolnih
 Pierre Fauchard, znameniti francoski reformator zobozdravstva
 Prispevek zobozdravstva k odkritju narkoze
 Razvoj bakteriologije (Pasteur, Koch, ...) in njen pomen za zobozdravstvo
 (Roentgen) in njegov pomen za stomatologijo
 Prvi slovenski zobozdravniki
 Ustanovitev Društva zobnih zdravnikov
 Nastanek stomatološkega oddelka v ljubljanski splošni bolnici
 Ustanovitev ljubljanske stomatološke fakultete
 Pregled razvoja stomatoloških specialnosti, protetike, ortodontije idr.

9. Druge informacije

/